

דף יח.

עין משפט א

הרמב"ם הל' שבועות פ"ט ה"ט

אִין הָעֵדִים חִיְבִים בְּשִׁבּוּעַת הָעֵדוּת ש' עַד שְׁיִיחַד אוֹתָם
הַתּוֹבֵעַ וַיִּשְׁבְּעוּ אוֹ יִשְׁבְּעוּ. כִּיצַד. עֶמֶד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת
וְאָמַר מִשְׁבִּיעַ אֲנִי כָּל מִי שְׂיִדַּע לִי עֵדוּת שְׂיָבֹא וַיַּעֲד
לִי וְעָנָה כָּלֵם אָמֵן וְעָדִיו בְּכֻלָּם וְאַחַר כֶּךָ תִּבַּע עֵדִיו
וְכִפְרוּ בּוֹ הָרִי אֵלֹה פְּטוּרִין מִשְׁבּוּעַת הָעֵדוּת. מִפְּנֵי שֶׁלֹּא
יִחַד עָדִיו בְּשִׁבּוּעָה בְּפָנָי עֲצָמָן. אֲבָל אִם אָמַר מִשְׁבִּיעַ
אֲנִי כָּל הָעוֹמְדִים כָּאֵן שְׂאֵם יִדְעוּ לִי עֵדוּת שְׂיָבֹאוּ וַיַּעֲדוּ
לִי וְהָיוּ עֵדִיו בְּכֻלָּם וְכִפְרוּ הָרִי אֵלֹה חִיְבִין בְּשִׁבּוּעַת
הָעֵדוּת שְׂהָרִי יִחָדֵם בְּכֻלָּל אַחֲרֵיהֶם:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' שגגות פ"י ה"י

הַפְּרִישׁ מַעוֹת לְבַהֲמָה וְהֶעֱנִי יִקַּח שְׁתֵּי תוֹרִים ת' אוֹ שְׁנֵי
בְּנֵי יוֹנָה וַיַּחֲלִל עָלֵיהֶן אוֹתָם הַמַּעוֹת וַיִּהְיֶה בָּהֶם. הַפְּרִישׁ
מַעוֹת לְבְנֵי יוֹנָה אוֹ לְתוֹרִים וְהֶעֱנִי. יָבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה
וַיַּחֲלִל עָלֵיהֶן אוֹתָם הַמַּעוֹת וַיִּהְיֶה בָּהֶן. וְכֵן אִם הָיָה עָנִי
וְהַפְּרִישׁ מַעוֹת לְעֲשִׂירִית הָאֵיפָה וְהֶעֱשִׂיר יוֹסִיף עָלֵיהֶן
וַיָּבִיא עוֹף. הַפְּרִישׁ לְעוֹף וְהֶעֱשִׂיר יוֹסִיף עָלֵיהֶן וַיָּבִיא
כְּשֶׁבֶה אוֹ שְׂעִירָה. אֲפִלּוּ הָיָה מוֹרִישׁוֹ גּוֹסֵס הָרִי זֶה עָנִי
עַד שְׂיִמּוֹת מוֹרִישׁוֹ וַיִּירָשָׁנוּ:

- ש. כסף משנה: ומ"ש אבל אם אמר משביעאני כל העומדים כאן וכו'. ברייתא שם:
ת. כסף משנה: אפילו היה מורישו גוסס הרי זה עני וכו'. בפ"ג דערכין (דף י"ח):

עין משפט ג הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ג הי"ח

הָיָה חָמֵר * או אָכַר אֵין נוֹתְנִין לוֹ בְּהֶמְתּוֹ אֶף עַל פִּי שְׂאִין
לוֹ מְזוֹנוֹת אֶלָּא מְמַנָּה. הָיָה סֶפֶן אֵין נוֹתְנִין לוֹ סְפִינְתוֹ
אֶלָּא יִמְכֹר הַכֹּל:

עין משפט ד.ה. הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א הט"ז

הָעֶרְכִין הַקְּצוּבִין לְפִי הַשָּׁנִים = הֵן שְׁנֵי הַנְּעֶרְךָ וְלֹא שְׁנֵי
הַמְּעֶרְיָךְ. כִּיצַד. בֵּן עֶשְׂרִים שְׁאָמַר לְבֵן שְׁשִׁים עֶרְכָּךְ עָלִי
נוֹתֵן עֶרְךָ בֵּן שְׁשִׁים. וּבֵן שְׁשִׁים שְׁאָמַר לְבֵן עֶשְׂרִים עֶרְכָּךְ
עָלִי נוֹתֵן עֶרְךָ בֵּן עֶשְׂרִים. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזָה:

עין משפט ו הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ג ה"א

הַמְּעֶרְיָךְ אֶת הַפְּחוֹת מִבֵּן עֶשְׂרִים וְלֹא עֶמֶד בְּדִין * עַד
שֶׁהָיָה יֵתֵר עַל עֶשְׂרִים אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא עֶרְךָ פְּחוֹת מִבֵּן

א. כסף משנה: ומ"ש היה חמר וכו'. שם במשנה רבי אליעזר אומר אם היה איכר נותנים לו צמדו חמר נותנין לו (את) חמורו ומשמע דת"ק פליג עליה וידוע דהלכה כת"ק. ומ"ש היה ספן אין נותנין לו ספינתו וכו'. פרק ד' דערכין (דף י"ז) תנן גבי חייבי קרבנות אפילו ספינתו בים ובאה לו ברבואות אין להקדש בהן כלום ופריך בגמרא (דף י"ח) עשיר הוא ומוקי לה כשהיתה מוחכרת ומושכרת ביד אחרים ורבואות דמתניתין היינו שכרה ושכירות אינה משתלמת אלא בסוף ותיפוק לי משום ספינה הא מני רבי אליעזר היא דאמר אם היה איכר נותנים לו את צמדו חמר נותנין לו (את) חמורו הרי דלתנא קמא דרבי אליעזר דין ספינה כדין צמד וחמור שהם נמכרים. ואיכא למידק כיון דסתם לן תנא הכא כרבי אליעזר מה ראה רבינו לפסוק כאידך מאי אולמיה דהאי סתמא מהאי סתמא. ויש לומר דהאי סתמא הוי בפרק שלישי ופולוגתא דרבי אליעזר ותנא קמא שנוי בפרק חמישי וה"ל סתם ואחר כך מחלוקת ואין הלכה כסתם הילכך פסק כרבים:

ב. כסף משנה: הערכים הקצובים לפי השנים וכו'. משנה רפ"ד דערכין (דף י"ח): השנים בנידר כיצד ילד שהעריך את הזקן נותן ערך זקן וזקן שהעריך את הילד נותן ערך ילד:

ג. כסף משנה: המעריך את הפחות מבן עשרים ולא עמד בדין וכו'. משנה בפ"ד דערכין (דף י"ח) הערך בזמן הערך כיצד העריכו וכו' פחות מבן עשרים ונעשה יתר על בן כ' נותן בזמן הערך:

עֲשָׂרִים. שְׁאִין הָעֶרֶךְ אֶלָּא בְּזִמְן הָעֶרֶךְ לֹא בְּזִמְן הַהֶעֱמָדָה
בְּדִין:

עין משפט ז הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ג

וְכַמָּה הוּא הָעֶרֶךְ. אִם הָיָה הַנְּעִיר בֶּן שְׁלֹשִׁים יוֹם או
פְּחוּת אֵין לוֹ עֶרֶךְ וְהָאוֹמֵר עָלָיו עֶרֶךְ זֶה עָלֵי הָרִי זֶה
כְּאוֹמֵר עֶרֶךְ כְּלֵי זֶה עָלֵי וְאֵינוֹ חֵיב כְּלוּם. הָיָה מִבֶּן אֶחָד
וְשְׁלֹשִׁים יוֹם עַד בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים גְּמוּרוֹת עֶרֶךְ הַזֶּכֶר
חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים וְהַנְּקֵבָה שְׁלֹשָׁה שְׁקָלִים. מִשְׁנַכְּנֵס בְּשֵׁנֶת

ד. כסף משנה: וכמה הוא הערך אם היה הנערך בן שלשים יום או פחות וכו'. משנה
בריש ערכין פחות מבן חדש נידר אבל לא נערך ובגמ' ת"ר המעריך פחות מבן חדש
ר"מ אומר נותן דמיו וחכמים אומרים לא אמר כלום במאי קא מיפלגי ר"מ סבר אין אדם
מוציא דבריו לבטלה יודע שאין ערכין לפחות מבן חדש וגמר ואמר לשם דמים ורבנן סברי
אדם מוציא דבריו לבטלה כמאן אזלא הא דאמר רב גידל אמר רב האומר ערך כלי עלי
נותן דמים כר"מ וידוע דהלכה כחכמים: היה מבן אחד ושלשים יום עד בן חמש שנים
גמורות וכו'. לשון התורה ואם מבן חדש ועד בן חמש שנים והיה ערכך הזכר עשרים
שקלים ולנקבה עשרת שקלים ובספ"ד דערכין (דף י"ח) תנן ר"א אומר עד שיהיו יתרות
על השנים חדש ויום אחד ופירש"י ר"א אומר לעולם שנת חמש ושנת עשרים ושנת ששים
כלמטה עד שתשלם כל השנה וחדש ויום אחד משנה האחרת. ובגמ' תניא ר"א אומר נאמר
כאן למעלה ונאמר להלן ופדויו מבן חדש ומעלה תפדה מה להלן מבן חדש ויום אחד אף
כאן מבן חדש ויום אחד ואימא כי התם מה התם חד יומא אף כאן חד יומא א"כ ג"ש
מאי אהני, ופירש"י ג"ש מאי אהני לי בלא ג"ש ידענא דחד יומא בעינן דהא ומעלה כתיב.
וכתבו התוספות ופדויו מבן חדש ומעלה חפשנו אחר מקרא זה ולא מצאנוהו כי אם ופדויו
מבן חדש תפדה ושמא דריש הכי מדכתב ופדויו מבן חדש דמשמע מבן חדש ומעלה מדלא
כתיב בן חדש עכ"ל. משמע דהוה גרסי ופדויו מבן חדש ומעלה כמו בספרים דידן ומש"ה
הוה קשיא להו אבל רש"י נראה דלא הוה גריס ופדויו שכתב וז"ל ונאמר להלן גבי לויים
חדש ומעלה מה להלן חדש ויום אחד כדכתיב מבן חדש ומעלה דכבר נכנס בחדש האחר
אף כאן בחדש ויום אחד עכ"ל. וטעמו מדכתיב בפרשת במדבר גבי לויים מבן חדש ומעלה
תפקדם ולרבנן דפליגי ארבי אליעזר אע"ג דלא דרשי ג"ש מ"מ גילוי מילתא היא
מדאשכחן בחד דוכתא מבן חדש ומעלה לכל היכא דכתיב מבן חדש דהוה בן חדש ויום
אחד. א"נ מדכתיב בערכין בפרשת אם בחקותי ואם מבן חדש דמשמע שיהיה בן חדש
שלם שיהא בן חדש ויום אחד: משנכנס בשנת שש יום אחד וכו'. בפרשת אם בחקותי ואם
מבן חמש שנים ועד בן עשרים שנה והיה ערכך הזכר עשרים שקלים ולנקבה עשרת שקלים
וכבר נתבאר בסמוך שכשנאמר חדש שיהא שלם דהיינו שיהא יתר על החדש יום אחד
והוא הדין לשנים: משיכנס בשנת אחת ועשרים וכו'. מבואר בכתוב וע"פ מה שכתבתי
בסמוך:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שֶׁשׁ יוֹם אֶחָד עַד שְׁיִשְׁלִים שְׁנַת עֶשְׂרִים עָרָךְ הַזֵּכֶר
 עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְהִנְקָבָה עֲשָׂרָה שְׁקָלִים. מִשִּׁכָּנִס בְּשְׁנַת
 אַחַת וְעֶשְׂרִים יוֹם עַד שְׁיִשְׁלִים שְׁנַת שְׁשִׁים עָרָךְ הַזֵּכֶר
 חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים וְהִנְקָבָה שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים. וּמִשִּׁכָּנִס
 בְּשְׁנַת אַחַת וְשְׁשִׁים יוֹם עַד יוֹם מוֹתוֹ אֶפְלוּ חָיָה כַּמָּה
 שָׁנִים עָרָךְ הַזֵּכֶר חֲמִשָּׁה עָשָׂר שְׁקָלִים וְהִנְקָבָה עֲשָׂרָה
 שְׁקָלִים:

דף יח:

עין משפט א

הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"ז ה"ו

כָּל הָרְאוּי לְטִמָּא בְּנִגְעַ הַבְּהֵרֶת הַמְּעַכָּב הַהוֹפֵךְ כָּלּוּ לְבָן
 וְכָל שְׂאִינוֹ רְאוּי לְטִמָּא בְּנִגְעַ הַבְּהֵרֶת אִינוֹ מְעַכָּב. פִּיצָד.

ה. כסף משנה: כל הראוי לטמא בנגע הבהרת וכו'. שם כל הראוי לטמא בנגע הבהרת מעכב את הפריחה וכל שאינו ראוי לטמא בנגע הבהרת אינו מעכב את הפריחה כיצד פרחו בכולו אבל לא בראש ובזקן ובשחין ובמכוה ובקדח המורדין חזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת טהורים פרחו בכולו אבל לא בכחצי עדשה הסמוך לראש ולזקן ולשחין ולמכוה ולקדח חזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת אע"פ שנעשה מקום המחיה בהרת טמא עד שתפרח בכולו ופירש רבינו שמשון כל הראוי לטמא בנגע הבהרת כגון עור הבשר מעכב את הפריחה אינו טהור עד שתפרח עליהם וכל שאינו ראוי לטמא בנגע הבהרת כגון ראש וזקן וכל הני דחשיב בהדייהו אין מעכבים את הפריחה שאע"פ שלא פרח הנגע עליהם כמו שפרח בשאר הגוף טהור ונעשו צרבת טהורים אע"ג דעכשיו נקרחו הראש והזקן ראויים לטמא בנגע בהרת וכן שחין ומכוה וקדח המורדין שנעשו צרבת כשאר עור בשר כיון דבשעת פריחה לא היו ראויים לא מעכב וטהור אע"פ שנעשה מקום המחיה בהרת טמא דפריחה קמיינת לאו פריחה היא כיון דאשתייר מעור הבשר חצי עדשה סמוך לראש פריחה דהשתא שנתכסית המחיה של חצי עדשה נמי לא חשיב כיון דכבר נקרחו ונעשו צרבת דהרי הן בעור הבשר ולא מהני עד דפרח נמי עלייהו עכ"ל. ודברי רבינו תמוהים שכתב בחזר הראש והזקן ונקרחו וכו' טמא ויש לתמוה על הראב"ד שלא השיגו בזה ונראה שרבינו גורס פרוח בכולו אבל לא בראש ובזקן ובשחין ובמכוה ובקדח המורדין או בכחצי עדשה הסמוך להם הרי זה טהור חזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת טמא: היו בו שתי בהרות וכו'. שם שתי בהרות אחת טמאה ואחת טהורה פרוח מזו לזו ואח"כ פרוח

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225 email: minchat.aaa@gmail.com

פְּרָחָה בְּכָלוֹ אָבֵל לֹא בְּרֹאשׁ וּבִזְקָן בְּשָׁחִין וּבַמְּכֹה
הַמּוֹרְדִין. אוֹ שֶׁנֶּשְׂאֵר פְּחוֹת מִכַּעֲדָשָׁה בְּשָׂר חַי סָמוּךְ
לְשָׁחִין וְלַמְּכֹה הַמּוֹרְדִין וְלֹרֵאשׁ וְלִזְקָן הָרִי זֶה טְהוֹר.
חִזֵּר הָרֹאשׁ וְהִזְקָן וְנִקְרָחוּ וְכֵן אִם חָיו הַשָּׁחִין וְהַמְּכֹה
וְהָעֵלוּ צָרְבֵת הָרִי זֶה טָמֵא עַד שֶׁתִּפְרַח הַצָּרְעַת בְּהֵן
שֶׁהָרִי הֵן רְאוּיִין לְבִהָרֵת. הָיוּ בָּהּ שְׁתֵּי בִּהְרוֹת אַחַת יֵשׁ
בָּהּ סִימָן טָמְאָה וְאַחַת טְהוֹרָה וּפְרָחָה הַטְּהוֹרָה לְטָמְאָה
וְאַחֵר כֶּף פְּרָחָה בְּכָלוֹ הָרִי זֶה טְהוֹר מִפְּנֵי שֶׁהִיָּה מְחֻלָּט
בְּטָמְאָה אֶף עַל פִּי שֶׁהַטְּהוֹרָה הִיא שֶׁפְּרָחָה. וְלֹא עוֹד
אֵלָּא אֶפְלוּ הָיוּ אַחַת בְּשִׁפְתוֹ הָעֲלִיוֹנָה וְאַחַת בְּשִׁפְתוֹ
הַתַּחְתּוֹנָה אוֹ בְּשִׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו אוֹ בְּשִׁנֵּי רִיסֵי עֵינָיו

בכולו טהור פירוש אחת טמאה מוחלטת בשיער לבן או במחיה או בפשיון ואחת טהורה בסוף שבוע שני או לאחר הפיטור ופרחה מזו לזו אפילו מטהורה לטמאה ואח"כ בכולו משום דטהורה נעשת טמאה כשפרח ממנה לטמאה דהרי פשתה וכי פרחה אחר כך בכולו הו"ל פורח מן הטמא וטהור ורבינו נתן טעם אחר לשבח דכיון שהיה מוחלט כבר ומן הטמאה פרחה בכולו כי פרחה ברישא מטהורה לטמאה מאי הוי. ומ"ש ולא עוד אלא אפילו היו אחת בשפתו העליונה וכו'. שם בשפתו העליונה ובשפתו התחתונה בשתי אצבעות בשני ריסי עיניו אע"פ שמדובקין זה לזה והן נראין כאחת טהור ופירש ר"ש בשפתו העליונה חצי גריס בהרת וכן בשפתו התחתונה וכשסגר פיו נראית בהרת כגריס וכן בשתי אצבעות או שני ריסי עיניו כשמדבקן נראית כגריס שלם. ופירש רבינו שם אע"פ שמדובקים זה לזה והן נראין כאחד טהור הענין בזה המאמר כי כאשר פרחה הצרעת בכל גופו וכללה שני איברים מתדבקים הנה התדבקותם לא יועיל אלא משירבה הלוהבן יכלול אותו יחד כמו שיכללהו האבר האחד ואם היו שתי אצבעות דרך משל כאשר יתפרקו יראה מה שביניהם בשר חי וכאשר יחברו ויראו כאחד יראה הלוהבן כולל להם הנה הוא טהור וזהו ענין אע"פ שמדובקים זה לזה ר"ל אע"פ שלא יראה כולו לבן אלא אצל חיבורם קצת לקצת הנה הוא טהור עכ"ל: וכתב הראב"ד ולא עוד אלא אפילו היו וכו'. א"א איני יודע מאי אפילו עכ"ל. טעמו דלא שייך לומר ולא עוד אלא אפילו אלא כששני הדברים הם מענין אחד אבל לא כשכל אחד ענין לעצמו והכא רישא הוי ענין אחר לאשמועינן דאע"ג דברישא פרחה מן הטהורה טהור וסיפא אשמעינן שאף ע"פ שאין בכל אחת כגריס מאחר שע"י דיבוקם נראה כגריס הוי טמא וכשפרח ממנה הוי פורח מן הטמא וטהור וכיון שהם שני עניינים לא יצדק בהם לשון ולא עוד ורבינו כפי פירושו שכתבתי דסיפא אשמעינן שאע"פ שאינו נראה כולו לבן אלא בשעת חיבורן זה לזה חשיב הפך כולו לבן והשתא הוו שני הדברים מענין אחד ושפיר דמי למיתני ולא עוד:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וּכְשֶׁהֵן נִדְבָקִין זֶה לָזֶה נִרְאִין שְׁתֵּי הַבְּהָרוֹת כְּבִהְרֹת אַחַת
הוֹאִיל וּפְרֻחָה בְּכָלוֹ טְהוֹר:

עין משפט ב הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"א הי"ג

שְׁעוֹת מוֹנִין לְקִדְשִׁים. וְאִם הוֹסִיפוּ שְׁעָה אַחַת אוּ פְּחָתוֹ
שְׁעָה פְּסוּלִין. כִּי צָד. קָרְבָן שְׁמֻצּוֹתוֹ לְהִיּוֹת בֶּן שָׁנָה אִם
הוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה שְׁעָה אַחַת נִפְסָל. אֲפֹלוּ הָיָה בֶּן שָׁנָה
בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְהוֹסִיף עַל הַשָּׁנָה בְּשַׁעַת זְרִיקָה נִפְסָל עַד
שִׁיחָהּ בֶּן שָׁנָה עַד שַׁעַת זְרִיקָה. וְכֵן בְּכָל הַזְּבָחִים:

עין משפט ג הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב ה"א

הַמוֹכֵר בֵּית ז' בְּתוֹךְ עֵיר הַמִּקְפָּת חוֹמָה הָרִי זֶה גוֹאֲלָהּ כָּל
י"ב חֹדֶשׁ מִיּוֹם שְׁמֻכָּר בְּכָל עֵת שְׁיִרְצָה. וְאֲפֹלוּ בַּיּוֹם
שְׁמֻכָּר. וּכְשֶׁרוּצָה לְפָדוֹת נוֹתֵן כָּל הַדָּמִים שְׁלֻקָּח וְאִינוֹ
גוֹרֵעַ לְלוֹקַח כְּלוֹם:

ו. כסף משנה: שעות מונין לקדשים וכו'. בפ' שני דזבחים (דף כ"ה:): ובפרק על אלו מומין (דף ל"ט): זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים. ופירש"י דשנה האמורה בקדשים אמרינן בפרק יוצא דופן דאין מונין לה מתשרי כשאר ראשי שנים אלא מיום שנולד מעת לעת בשנה הבאה וילפינן לה מקראי דכתיב בהו בן שנתו שנתו שלו ולא של מנין העולם ואשמועינן הכא דלא תימא מיום ליום הוא דבעינן ולא משעה לשעה [אלא אף משעה לשעה] שאם נולד בניסן בי"ד בט' שעות ושחטו לשנה הבאה בי"ד בניסן בט' שעות אסור לזרוק דמו בעשירית שכבר עברה שנתו:

ז. כסף משנה: המוכר בית וכו'. משנה בפ"ב דערכין (דף ל"א) המוכר בית בבתי ערי חומה ה"ז גואל מיד וגואל כל י"ב חדש ואמרינן בגמרא די"ב חדש מעת לעת בעינן ויש לתמוה למה השמיטו רבינו: וכשרוצה לפדות וכו' ואינו גורע ללוקח כלום. כלומר ולא כשדה אחוזה שמגרע מדמי המכר לפי הזמן שהיה בידו כמו שנתבאר בפרק שלפני זה:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"א ה"ט

המוכר את שדהו **ה** בזמן שהיובל נוהג כמו שבארנו אינו מתר לגאל לפחות משתי שנים שנאמר (ויקרא כה-טו) 'במספר שני תבואת ימכר לך'. ואפלו רצה הלוקח אסור שנאמר (ויקרא כה-טו) 'במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך'. אין פחות משתי שנים מעת לעת מיום המכירה:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"א ה"ו

מכרה לו והיא מלאה פרות **ט** ולאחר שתי שנים גאלה אינו יכול לומר לו החזירנה לי מלאה פרות כמו שמכרתי לך. לפיכך אם מכרה לו מלאה פרות לפני ראש השנה וגאלה אחר שתי שנים הרי זה אוכל שלש תבואות בשתי השנים ואינו מחשב עמו אלא לפי שתי שנים בלבד שנאמר (ויקרא כז-יח) 'על פי השנים' לא על פי התבואות:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' עבדים פ"ב ה"ב

מכרוהו בית דין עובד שש שנים **י** מיום מכירתו ובתחלת השנה השביעית שלו יצא בן חורין. ואם פגעה בו שנת

ה. כסף משנה: המוכר את שדהו וכו'. משנה ר"פ בתרא דערכין (דף כט:). ומ"ש ואפילו רצה הלוקח אסור. שם: ומ"ש מעת לעת. ברייתא בפרק השג יד (דף י"ח ע"ב) ויליף לה מקרא:

ט. כסף משנה: מכרה לו והיא מלאה פירות וכו'. משנה וברייתא בפירקא בתרא דערכין:

י. כסף משנה: מכרוהו ב"ד עובד שש שנים. כלומר ולא יותר כמו שיתבאר בסמוך. ומה שכתב מיום מכירתו במכילתא ובשביעית שביעית למכירה או אינו אלא לשנים ת"ל

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַשְּׂמִטָּה בְּכָל־ל הַשָּׁשׁ הָרִי זֶה עֹבֵד בָּהּ. אָבֵל אִם פָּגְעָה
 בּוֹ שְׁנַת יוֹבֵל אֶפְלוּ נִמְכַּר שָׁנָה אַחַת לְפָנָי הַיּוֹבֵל הָרִי זֶה
 יֵצֵא לְחֵרוֹת שְׁנַאֲמַר (ויקרא כה-מ) 'עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל יַעֲבֹד
 עִמָּךְ' (ויקרא כה-יג) 'בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת' וְגו':

עין משפט ז הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ד

כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלוּ מֵעַת לְעַת = מִיּוֹם הַלְּדָה. וְכָל הַשְּׂקָלִים
 בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְהוּא מִשְׁקַל שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְעֶשְׂרִים שְׁעוֹרָה
 מִכֶּסֶף טָהוֹר. וְכִבֵּר הוֹסִיפוּ עָלָיו וְעָשׂוּ אוֹתוֹ סֶלַע כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת שְׂקָלִים:

שש שנים יעבוד הוי שביעית למכירה ולא שביעית לשנים ובפרק קמא דקידושין ירושלמי נמי שביעית של מכירה לא שביעית של עולם. ומה שכתב ואם פגעה בו שנת השמטה כן נלמד ממה שכתבתי בסמוך בשם מכילתא והירושלמי שביעית למכירה ולא שביעית של עולם. ורבינו כתב בפירוש המשנה שזהו למאמר הכתוב שש שנים יעבוד ובשביעית דמשמע שאף בשביעית יעבוד. ומ"ש אבל אם פגעה בו שנת יובל וכו'. שם ושב אל משפחתו וכו' אמר ראב"י במה הכתוב מדבר במכרוהו ב"ד שתים ושלש שנים לפני היובל שהיובל מוציאו:

כ. כסף משנה: כל השנים האלו מעת לעת וכו'. בספ"ד דערכין (דף י"ח): אמרינן דשנה האמורה בערכין מעת לעת ולא שנה למנין עולם והוה משמע לי דלא אתא למעוטי אלא דלא אזלינן בתר שנות עולם אבל בין נולד שחרית לנולד בין הערבים לא מפלגינן אלא שרש"י כתב מעת לעת אותו יום ואותה שעה לשנה הבאה ולא אזלינן בתר מנין עולם דכי מטי תשרי נחשוב ליה שתא עכ"ל. ואע"פ שמסוף לשונו משמע כדפרישית מ"ש ואותה שעה קשה בעיני והתוס' כתבו בפ"ח דערכין דף ל"א ד"ה שנת ממכרו נפקא במסכת נדה פירש ה"ר אלחנן דדוקא בבתי ערי חומה בעינן מעת לעת אבל אינך דהתם דמצי למימר דאזלינן בתר שנים שלהם ולא בתר שנות עולם בכולהו לא בעינן מעת לעת דבבתי ערי חומה דוקא הוא דגלי קרא אבל דאינך לא. והתוס' כתבו כאן ה"ה בכלהו בעינן מעת לעת דילפינן שנה מבתי ערי חומה כדאמרינן בגמ' לקרא גבי מילתא אחריתי עכ"ל: וכל השקלים בשקל הקדש. משנה בפ' יש בכור (דף מ"ט): חמש סלעים של בן שלשים של עבד נ' של אונס ומפתה ק' של מוציא שם רע כולם בשקל הקדש במנה צורי. ומ"ש והוא משקל ש"כ שעורה מכסף טהור וכו'. כמו שביארנו בהלכות שקלים פ' [ראשון]:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com